

JUGOSLAVJANSKI STENOGRAF.

IZDAVATELJ I UREDNIK:
ANT. J. BEZENŠEK.

Izdaje se vsaki mesec 20. dne.
Uredništvo i uprava:
v Petrinjskeji ulici br. 365.

Stoji na celo leto 2 for. 50 n.,
na pol leta 1 for. 30 n.
Rókopisi se ne vraćajo.

Povest običnega pisma i stenografije.

(Dalje.)

V najstarejoj dobi nij se dakako razlikovalo tako zvano tiskovno pismo od rokopisnoga, kajti tačas bilo je pismo proizvedeno samo od človeških rók. V tem slučaju je bilo volji piščevi prepuščeno, kako je zavijal pismenke na vse mogoče načine, ter jim dajal razne oblike, deloma zato, da bi jih bilo mogoče brže pisati i spretneje med seboj spajati, deloma pa zato, da bi lepše izgledale. Tako je bilo tečajem časov pismo dokaj spremenilo svojo prvotno obliko. Po iznajdbi tiskarstva (l. 1440.) niso se tiskarjem toliko prikupile tedaj v rabi bivše oblike pojedinih pismenk, nego poprijeli so se starejih (latinskih), kakor so jih rimski i benečanski tiskarji po starih rokopisih posneli.

Da je po iznajdbi tiskarstva bila potreba, pismo nadalje promenjivati i okrajševati, manjša postala, je razumljivo. Ako primerjamo načine róčnoga pisanja v raznih vekovih vidimo scer, da je resnica, kar neki grafiki tvrde, da se odlikuje vsaka doba po posebnih (karakterističnih) potezah, kojimi so izražene pismenke; — a isto tako se moremo osvedočiti, da je temeljni značaj zmerom nespremenjen ostal.

Ako pojedine pismenke našega róčnoga pisma pogledamo, ter jih z nepristranskoga stališća promotrimo, moramo priznati, da so jako nepripravne, odgovarjati pravej svrhi vsakega pisma. Mnogo jih je ktere imado odveć črt in črtie na vse kraje zakrivljenih, a tudi bi bez tolikega kompliciranja mogle značiti isti določen jim glas.

Poznal sem n. pr. uže precej priletnega gospoda, kateri mi je večkrat tožil o pomakljivostih naše pisave, akopram mu je bolje i spretneje pismo — stenografija — jedva po imenu znano bilo. Osobito se mu je zdela točka nad *i* i nad *j* jako odveć; rekel je: „ako ne bi trebal nikdar točke nad *i* i *j* napraviti, rad plaćam v tem trenutku 100 for., ali še već.“

Kakor je njemu točka presedala, tako i še bolj preseda mislećemu piscu marsikoji drugi „luxusartikel“ na pismenkah.

Čemu n. pr. za *n* dve, a za *m* tri debele črte? Ali ne bi zadostovala v prvem slučaju jedna, a v drugem dve, ali obratno, i ne bi li se mogla razlika na koji drugi način napraviti? Ako nam je na tem ležeče, da jih samo razlikujemo, naj pa velja to na kakov koli način in se na brzotočnost nečemo ozirati, — „no dobro — rekel je neki šaljivec — napišimo tedaj za *n* pet takih crt a za *m* deset to bo razlika gotovo mnogo jača!“

Smešno se nam zdi, ko vidimo, da trebajo Nemci za naznačevanje glasa *š* 3 pismenke (*sch*), za *č* celo četiri (*tsch*), da pišo Francozi in Englezi mnogo samoglasov, da bi izrazili samo jeden glas; — njim samim pak težko ta pomanjkljivost kedaj na um pade, ali se jim vsaj ne zdi to nič čudnovatega. Kakor se v navedenem slučaju onim, ki rabe jednostavnejše pismo, sestavljanje več pismenk za jeden glas čudno i smešno dozdeva, isto tako stenograf z glavo zmaje, ako primerja luksuriozne, čas trateče i delo otežujoče črte in črtice pojedinih naših pismenk z jednostavnimi stenografskimi znakovi. Toda ne samo stenografi, nego i drugi sprevidjajo čim dalje tim bolje istino navedene tvrduje; in naravna posledica temu je, da se od leta do leta večja množica ljudi poprijema pisma, ki teh pomanjkljivosti nema t. j. stenografije.

Istina je kar Nemci vele: „Die Gewohnheit ist stärker als die Vernunft“, ali kakor pravi francozki filozof Renè Descartes: „Opazil sem, da človek lakše svojo hišo zapali, nego se svojih predsodkov oprostí;“ vendar se je po vsem pravu nadjati, da bodo tudi ti predsodki s časom pali — morda prej nego si mislimo, — kakor so vže pali mnogi drugi, ki so bili še hujše vkoreninjeni od navedenega.

Konečno naj navedemo mnenje K. Faulmanna (Gesch. d. Buchstabenschrift u. Stenogr. str. 17) o našem običnem pismu:

„Die Zusammenstellung der Theilzüge, welche in unserer gegenwärtigen deutschen und lateinischen Schreibschrift vorkommen, zeigt, dass wir weit mehr einfache, schreibflüchtige Schriftformen besitzen, als Laute, dass wir somit in der Lage wären, jeden Laut durch ein einfaches Zeichen darzustellen, und dass, wenn dies nicht geschieht, wenn wir zu den einfachsten Lauten wie *u n m a w g ch sch* u. s. w. eine Mehrzahl von Zeichen verwenden, welche durch ihre Aehnlichkeit zu Verwechslungen und Unleserlichkeiten Anlass geben, der Grund in der rein graphischen jeder wissenschaftlichen Grundlage entbehrenden Entwicklung unserer Buchstaben liegt, welche wohl äusserlich zu sehr einfachen und schreibflüchtigen Formen sich gestalten, aber zu einfachen charakteristischen Zeichen für die Laute nicht werden konnten. — Unsere Buchstabenschrift kann daher nur als der Abschluss der mittleren Kulturepoche der Schrift gelten.“

Tako govori slavni nemški strokovnjak, mi pa dostavljamo, — kar je sigurno i njegovo mnenje —: Nova kulturna epoha pisma počenja vsakako s stenografijo. (Dalje.)

Jugoslavenska stenografija.

(Piše Ant. Bezenšek.)

(Dalje.)

Prislovi.

§. 36. Od neobhodne je potrebe, da stenograf ove često se nalazeće rieči, koje su obično nenaglašene — te se dakle brzo izgovaraju, — čim kraće naznačuje. To se načini kod jednostavnih prislova time, da se samo karakteristični im glas naznači, a kod sastavljenih, da se — ako je moguće — monogramatizuju, kako je to bilo u „dodatku“ § 33. rečeno.

(V. pril. §. 36.)

Prevod primjera.

Zato se učimo, da znamo. U tom obziru si se u obće jako slabo držao. Isto tako kako je bilo dosada, bude i odsada. Već tolikokrat sam te o tom pitao. Sada još nije to dozvoljeno, nego bude istom onda, kad sve uredimo. Knjige nisu tamo, gdje ti misliš. Koliko hoćeš, toliko ti dam. Gdje god ga vidiš, reci mu, da mi ima čim prije pisati. Istina, da je osobito brzo došao.

Veznik.

§. 37. Glede veznika valja u obće ono isto, što je bilo gore (u §. 36.) glede prislova kazano.

(V. pril. §. 37.)

Prevod primjera.

Prijatelji i neprijatelji, tamnica i sloboda, to su protivne stvari. Pohodi me po grdu vremenu otac, a i mati; otac me pohvali, pa i učitelj. I ti si bio tamo. Ne idi ni lijevo ni desno. Dogovarao sam se o tom ne samo u razgovoru, nego i u pismih. Dođi k meni budi u jutro budi na večer. Ja pišem, ti pako čitaš. Nitko nemože reći, da to nije od koristi, ali pri svem tom se može dokazati, da je dosada bilo i mnogo puta na štetu. A prije nego sedneš, pogledi malo po vrtu. Lacedemonci su bili hrabri, dok su vladali Lykurgovi zakoni. Ako ostaneš pri tih mislih, onda te nikada neću pohoditi. Zar

Prislovi.

§. 36. Neobhodno potrebno je, da stenograf te često se nahajajoće besede, koje su obično nenaglašene — ter se torej brzo izgovarjajo — čim kraće naznačuje. To se zgodi pri jednostavnih prislovih s tim, da se samo karakteristični njihov glas naznači, a pri sastavljenih, da se — ako je moguće — monogramatizuju, kakor je to bilo v „dodatku“ § 33. rečeno.

(V. pril. §. 36.)

Prevod primerov.

Zato se učimo, da znamo. V tem obziru si se v obće jako slabo držal. Isto tako kakor je bilo dosedaj, bude i odsedaj. Vže toliko krat sem te o tem prašal. Sedaj še nij to dozvoljeno, nego bude istom ondaj, kadar vse uredimo. Knjige niso tamo, kder ti misliš. Kolikor hočeš, toliko ti dam. Kder koli ga vidiš, reci mu, da mi ima čim prej pisati. Istina, da je osobito brzo došel.

Veznik.

§. 37. Glede veznika velja v obće tisto, kar je bilo zgorej (v §. 36.) glede prislova rečeno.

(V. pril. §. 37.)

Prevod primerov.

Prijatelji i neprijatelji, tamnica i sloboda, to so protivne stvari. Pohodi me po grdem vremenu otec, a i mati; otec me pohvali, pa tudi učitelj. Tudi ti si bil tamo. Ne idi ni levo ni desno. Dogovarjal sem se o tem ne samo v razgovorju, nego i v pismih. Dojdi k meni bódi v jutro bódi na večer. Jaz pišem, ti pak čitaš. Nikdor ne more reči, da to nij od koristi, al pri svem tem se more dokazati, da je dosedaj bilo tudi mnogo pót na štetu. A prej nego se sedeš, pogledi malo po vrtu. Lacedemonci so bili hrabri, dok so vladali Lykurgovi zakoni. Ako ostaneš pri tih mislih, ondaj te nikdar

mislíš, da će vrana vrani oči izkopati? Kako narodi, tako su i svi jezici stvoreni radi sporazumljenja.

(Konec sledi.)

nečem pohoditi. Zar misliš, da će vrana vrani oči izkopati? Kakor narodi, tako so i vsi jeziki stvorjeni radi sporazumljenja.

(Konec sledi.)

Dopisi.

Iz Novega mesta, meseca aprila.

(„Stenografski venček.“) Ker smo zakasnilo s poročilom za zadnji list, naj Vam sedaj naznanjamo, da se je tudi na naše gimnaziji „stenografski venček“ osnoval. Z veseljem nam je g. ravnatelj dovolil to lepo misel oživotvoriti. V šolske sobi, v to svrhu nam odločenej, uči se po 1 uro na teden 16 dijakov slovenskega brzopisa pod pokroviteljstvom ravnateljstva i vodstvom dijaka J. Nemaniča. Dasi je to za našo gimnazijo sicer primerno število, oglasilo bi se jih bilo še mnogo več, ako bi jih ne bilo mnogo iz prvega nemškega tečaja pomišljalo ustopiti iz razloga, da bi se potem pri stenografovanju nemškega jezika morda motili. Dvomimo vendar, da-li je to pomišljanje popolno opravičeno? Mi smo ravno nasprotnega mnenja, da se slovensko stenografijo pomnožena vežba v istem Gabelsbergerjevem sestavu nemški brzopis še celo pospešuje, saj vežba (vadba) je, kakor v obče, osobito tu glavna stvar.

Glede na neobhodno potrebo slov. stenografije za razne stanove, kar je bilo vže drugje povdarjano, (morda bi tudi smeli upati, da pridejo vže enkrat časi, ko bi jo mogel naš dijak vže na gimnaziji rabiti) i glede na njeno praktično priredjenost za slovanske jezike, nadjati se smemo, da bo to lepo umetnost naša učeča se mladež z veseljem gojila. Z uspehom pa more se to v sedanjih razmerah zgoditi samo po „stenografskih venčkih“.

N.

Dodatek uredništva. (Razpis nagrade). Mi se radujemo, ko vidimo, da naš poziv nij ostal bez uspeha, nego je to vže drugi slov. stenogr. venček na naših gimnazijah. Morda čujemo prihodnjič vže o kojem tretjem. — Da pak od naše strani tudi malo k živahnejemu življenju i delovanju „stenografskih venčkov“ pripomoremo, razpisujemo za vsaki „sten. venček“ po jedno nagrado, koja obstoji v celoletnem rednem dobivanju letošnjega „Jug. Stenografa“. Nagrada bode pripala onemu članu „sten. venčka“, koji najbolje v pravo- i krasopisnem obziru stenografski napiše Preširnovo „Slovo od mladosti“, ali pa Preradovičevega „Putnika“, ter jo nam do 10. junija t. l. v pregled i presojevanje pošlje. Da se pako tudi oni stenografi, koji niso članovi venčkov natecati (tekmovati) morejo, razpisujemo tudi za nje jedno isto tako nagrado. V 5. br. našega lista (20. junija) bode objavljen rezultat natecanja i imena onih, koji so dobili nagrade.

Iz Praga, meseca marca.

(Godišnje izvješće prvoga društva stenografâ Gabelsbergerskih za g. 1876.) Kako liepo se to društvo razvija, kako vrlo napreduje i kako uspješno djeluje, to možemo najljepše razviditi iz napomenutoga izvješća. Mislim, da će Vaše čitatelje zanimati, ako Vam priobćim nekoje točke iz toga izvješća.

Na početku spominje se djelovanje društva kod priprava k Hegerovoj slavnosti i prigodom slavnosti same, koja je izpala tako krasno, da si može zbilja društvo na sjajnom uspjehu svoga djelovanja u tom pogledu čestitati. (Mi smo donieli u br. 4. pr. g. o njoj obširniji opis. Ured.) — Nadalje je bilo društvo dostojnim načinom zastupano kod sprovoda dr. Fr. Palačkoga. — Na literarnom polju djelovalo je društvo izdanjem „Tešnopolisne čitanke“ od J. O. Pražáka. (O toj knjizi takodjer smo sprogovorili u I. tečaju br. 3. str. 35. Ured.) C. kr. ministarstvo bogoštovja i nastave u Beču odobrilo je tu knjigu prvu kao česku učevnu stenogr. knjigu za sriednje škole. — Nadalje je sada poseban odbor počeo djelovati na novu, t. j. 4. izdanju knjige „Těsnopis český“, jer je 3. izdanje već razprodano, te se ta knjiga već u 4000 iztisa u rukû obćinstva nalazi. — Zatim je društvo u svojoj gener. skupštini zaključilo, da se ima u Pragu na kući, gdje je umrli izvrstni strukovnjak prof. Ed. Novotny stanovao, uzidati uspomena ploča. — Konačno nam je spomenuti, da društvo čini priprave za to, da izloži prigodom obće „izložbe časopisâ“, koju priredjuje „tipografička Beseda u Pragu“ t. g., sve stenografske listove, navlastito sve slavenske.

Na str. 8. navedenoga izvješća veli se: „Što se pako tiče djelatnosti društva izvan granicâ naše zemlje, stajalo je isto navlastito u živu savezu i doticaju s marljivim urednikom „Jugosl. Stenografa“ Ant. Bezenšekom, koji je u ljetu prošle godine duže vremena u Pragu boravio i ovdje izpit za učitelja stenografije položio. On je učestvovao takodjer kod Hegerove slavnosti u Polički i napisao obširan opis te slavnosti u „Slov. Narodu“ i u „Soči“; za vrieme svoga boravljenja u Pragu djelovao je marljivo na nadopunjenju Magdićeva sustava za hrvatski jezik (i priredjivanju stenogr. sustava za jugoslav. jezike) u potpunom skladu s načeli česke stenografije. — Nadalje poslao je g. Gvido Bausec, mjernik u Ro manu u Rumunskoj našem društvu svoj prevod Gabelbergerova sustava na jezik rumunski na presudjivanje. Gg. Rosicky, dr. Ruda i Pražák izpitivali su tu radnju te ju u mjesečnoj skupštini odobrili.“

Društvo izdavalo je svoje glasilo „Těsnopisné listy“. — U mjesečnih skupštinah obdržavala su se sliedeća predavanja: Ant. Bezenšek predavao je o stenografskih odnošajih medju Jugoslaveni; dr. Ruda o djelovanju umrloga prof. Conna; prof. Pražák o najnovijih stenogr. nastojanjih u Parizu itd. — Društvene svetkovine, zabave, vjenčici itd. bile su veoma krasne, i dobro posjećene.

Izvršujući članovi društva i ujedno izp. učitelji poučavali su u stenografiji, djelomice u českom, djelomice u njemačkom jeziku, na c. kr. politehnici, na gimnazijah, na realnih gimnazijah, na realkah, preparandijah itd. ukupno 817 osoba; što je sigurno veoma liep broj. — Praktično su djelovali članovi društva t. zv. komorni stenografi kod sabora (sněma), gospodarstvenog vieća, gospodarstvenog kluba, kod različitih javnih predavanja, generalnih skupština itd.

Društvo broji 105 članova. Stenogr. biblioteka broji 371 djela u 695 svezaka. — Unišla je u društvenu blagajnu svota od 1812 for., izdalo se je 1270 for.; po tom preostaje 542 for., koja se svota pribraja društvenomu imetku od prošlih godina. te čini s tim ukupno glavniciu od 3701 for. 89 nč. Dakle i u materijalnom pogledu društvo dobro stoji. (A kada ćemo mi biti u stanju ponositi se s takovim društvom? *Ured.*)

Stenografska literatura.

„*Těsnopisné Listy*“ br. 1. l. 1877. sadržavaju sliedeće članke: Našim čtenářům (čitateljem). — Telegram z Belehradu. — Rozhodnutí (naredbe) ministerské o těsnopise českém. — O vježbanjih brzopisnih. — Feuilleton. — Ze spolku (iz društva.) — Dopis iz Zagreba.

Br. 2.: Nejnovější těsnopisný ruch v Pařiži. — Cvičení (vježba) v písmě nekráceném. — Ze spolku. — Valná hromada (glavna skupština.) — Dopis iz Poličke.

„*Gazeta stenograficzna*“, počela je — kako se je naš dopisnik iz Krakova već u 1. br. našega lista nadao — ovoga mjeseca ondje izlaziti pod uredničtvom prof. H. Mendoche i J. pl. Antoniewicza. Br. 1. imade sliedeće članke: Do czytelników (čitateljem). — Z towarzystwa (iz društva.) — Porównanie języka polskiego z niemieckim pod względem stenografii. — Dopisi iz Krakova, Novoga Sôca, Stanislavova i Zagreba.

Prijateljstvo.

(*Priponjest iz vojne Krajine.*)

Prevod stenograma na str. 22.

(Dalje.)

Čim se Jovanović povrati u sobu, zahtjeva, da ga puste samoga, jer hoće neki važan list pisati. Prije nego djelo započne, zamisli se dugo časa, a onda uzklikne: „Je-li moguće, da to kada u svom životu izpravim, što sam na svom prijatelju sagrašio?“ Na to počme pisati neprestano jako nemiran u svojoj duši.

Čim se Jovanović povrati v sobo, zahteva, da ga puste samega, ker hoće neki važen list pisati. Prej nego delo započne, zamisli se dolgo časa, a ondaj vzklikne: „Je-li mogućé, da to kedaj v svojem životu izpravim, što (kar) sem na svojem prijatelju zgrešil?“ Na to počne pisati neprestano jako nemiren v svojej duši.

A on je bio i zbilja jako pogriješio na prijateljstvu, na svojem prijatelju. Među Ibrahimom i Jovanovićem vladalo je, kako već rečeno, veliko prijateljstvo. A ako je Ibrahim koji dan liepo pri Jovanoviću sproveo, to je sigurno drugi dan na svaki način otišao opet na svoj dom, gdje mu je bivala krasna i vjerna Zaida, koju je nad sve ljubio, i o kojoj nije znao dosta liepa i zanimiva svojemu prijatelju pripovjedati. Jovanović s početka nije mnogo mario za živahna opisivanja dobrote i ljepote Ibrahimove žene, a jer je taj o tom predmetu toliko puta i s takim oduševljenjem govorio, počeo se je zanimati za nju, ter izrazio jedan krat želju, da bi rado vidjeti Zaidu. Ibrahim pako nije htio o tom ništa znati, pa mu je i na ravnost rekao, da skoro nije moguće njegovoj želji udovoljiti. „Kako da ne, zar nisam tvoj prijatelj,“ veli Jovanović. „Nije moguće.“ „Tako?“ reče opet Jovanović, koji se je sada još više počeo zanimati za Zaidu, „takav prijatelj si dakle ti?“

Čim začuje Ibrahim posljednju izreku, koja je bila izgovorena jako oštro, reče, da bi prijatelja umirio: „Evo ti moje ruke, nemoj dvojiti o mojem prijateljstvu. Kad budući put dojdeš, ja ti pokažem Zaidu. Ali prosim te, pomisli, što od mene zahtjevaš.“

Za nekoliko tjedna vidimo Jovanovića pri Ibrahimu. Pozdravili su se srdačno i govorili s početka o svakdanjih poslovih. Ibrahim bio je dobre volje, kao obično, a kad Jovanović upita, gdje je Zaida, i je-li ju bude danas vidio, na to Ibrahim neodgovori, nego gleda nekako čudno preda se. „Prijatelju, nemoj, nemoj! Zahtevaj sve od mene, samo te prosim, ne sili me, da ono svoje obećanje izpunim.“ „Al za božju volju,“ reče Jovanović, „je-li to za tebe tako velika žrtva? Da-li je to

A on je bil i zbilja jako pogrišil na prijateljstvu, na svojem prijatelju. Među Ibrahimom i Jovanovićem vladalo je, kakor vže rečeno, veliko prijateljstvo. A ako je Ibrahim koji dan lepo pri Jovanoviću sproveo, to je sigurno drugi dan na vsak način otišiel opet na svoj dom, kder mu je bivala krasna i verna Zaida, koju je nad vse ljubil, i o kojej nij znal dosti lepega i zanimivega svojemu prijatelju pripovedati. Jovanović s početka nij mnogo maral za živahna opisovanja dobrote i lepote Ibrahimove žene, a ker je ta o tem predmetu toliko pót i s takim oduševljenjem govoril, počel se je zanimati za njó, ter izrazil jeden krat željo, da bi rad videl Zaido. Ibrahim pak nij htel o tem nič znati, pa mu je tudi na ravnost rekel, da skoro nij mogoče njegovej želji udovoljiti. „Kako da ne, zar nisem tvoj prijatelj,“ pravi Jovanović. „Nij mogóće.“ „Tako?“ reče opet Jovanović, koji se je sedaj še več počel zanimati za Zaido, „takov prijatelj si dakle ti?“

Čim začuje Ibrahim posljednju izreku, koja je bila izgovorjena jako oštro, reče, da bi prijatelja umiril: „Evo ti moje róke, nemoj dvomiti o mojem prijateljstvu. Kadar bodoči pót dojdeš, jaz ti pokažem Zaido. Al prosim te, pomisli, kaj (što) od mene zahtevaš.“

Za nekoliko tednov vidimo Jovanovića pri Ibrahimu. Pozdravila sta se srčno i govorila s početka o svakdanjih poslih. Ibrahim bil je dobre volje, kakor obično, a kadar Jovanović vpraša, kde je Zaida i je-li jó bóde danes vidil, na to Ibrahim neodgovori, nego gleda nekako čudno pred se. „Prijatelj, nemoj, nemoj! Zahtevaj vse od mene, samo te prosim, ne sili me, da ono svoje obećanje izpolnim.“ „Al za božjo voljo“, reče Jovanović, „je-li to za tebe tako velika žrtva? Da-li je to nepouzdanje do mene, kaj- (što-) li?

nepouzdanje do mene, što li? Dragi Ibrahim, ti si mi obećao, i sada nadam se, da ćeš i učiniti.“ „Još jedankrat te prosim, nezahtevaj takova dokaza o mojem prijateljstvu. Ti neuvijaš, kako je ogroman tvoj zahtjev, ja ti nemogu toga raztumačiti. Zahtjevaj sve od mene, samo toga ne.““

Jovanović pako nije htio nikako odstupiti od svoje želje. Ibrahim motrioga je neprestano s očima očekivajuć da-li si možebiti još nepromisli i od svoga zahtjeva popusti. Al zabadava. „Dobro dakle, ja ti pokažem Zaidu,“ reče konačno Ibrahim.

(Konac sledi).

Dragi Ibrahim, ti si mi obećal, i sedaj nadjam se, da ćeš tudi učiniti.“

„Še jedankrat te prosim, nezahtevaj takovega dokaza o mojem prijateljstvu. Ti ne uvidiš kako je ogroman tvoj zahtev, jaz ti ne morem tega raztolmačiti. Zahtevaj vse od mene, samo tega ne.““

Jovanović pak nij htel nikakor odstópiti od svoje želje. Ibrahim motril ga je neprestano z očmi, očekavajoč, da-li si more biti še nepromisli i od svojega zahteva popusti. Al zabadava. „Dobro dakle, jaz ti pokažem Zaido,“ reče konečno Ibrahim.

(Konec sledi).

Glasnik.

Dalmatinski sabor u Zadru zaključio je u prošlom zasjedanju, da se imade dvojici sposobnih djaka dati zemaljski štipendij, da idu učiti stenografiju. Povod tomu zaključku dala je ta okolnost, što je bio sabor sada bez stenografa; a da u buduće neće biti u toj vrlo neugodnoj situaciji, — jer parlament bez stenografa neima pravoga smisla, — htio je da si tim načinom stenografe zajamči.

Stenografi za turski parlament. Veliki vezir odredio je, da se kod visoke porte izvježba više stenografa, koji će razprave u parlamentu bilježiti, te je povjerio upravu toga zavoda Francezu Bondiniu. Dosad su se javila 23 djaka, koji ume turski i francezki. Bondini uči jih francezki i oni će turske govore u francezkom jeziku bilježiti. Hoće-li bilježke biti točne, to je vrlo dvojbeno, ako ne posve nemoguće, jerbo je teško pomisliti, da se može odmah, dok tko govori, govor njegov v glavi prevesti na drugi jezik i na tom jeziku stenografski bilježiti.

Imenik naših p. n. abonentov.

(Po redu kakor so se prijavi i plaćali.)

Gg.: Iv. Krušić, profesor u Celju. — F. Savršnik, tajnik kot. kapetanata na Volovskem. — Iv. Karlin v Vel. Lašičah. — L. Oblak, kaplan na Krki. — J. Obradović, prijammik u Kraljevici. — J. Klančnik, kaplan v St. Jurju pod Tabrom. — V. Burnik, učitelj v St. Jerneju. — J. Dolžan, c. kr. telegr. uradnik v Pizinu. — A. Gregorin, gimnazijalec v Trstu. — Gimnazijalci v Mariboru (Iv. Dečko) 11 iztisov. — Gr. Presečnik, kaplan v Galiciji p. Celju. — St. Bezenšek, učitelj v Podsredi. — Iv. Tanšek, odv. koncipijent i posestnik v Brežicah. — Slov. Čitalnica v Celju. — Fr. Kadić, kotarski pristav u Staroj Pazavi. — J. Šašelj, dijak v Novem mestu. — St. Čačković. — G. Ledinski. — M. Šrepel. — R. Vimer — gimnazijalci u Zagrebu. — Fr. Rapoe, c. kr. notar v Sošanju. — A. Sket, učitelj v Bočni p. Gornjem gradu. — E. Kovačić, profesor v Zomboru. — Gradjanska škola u Kostajnici. — M. Vuk, filozof v Beču. — R. Mikuš, davcarski adjunkt u Ljutomeru. — Lj. Vagaja, učit. pripravnik v Ljubljani. (Dalje.)

Tiska C. Albrecht u Zagrebu.

Upanje.

(Od Fr. Levstika.)

2 p k e r
 e b e r k o d,
 p r o h y r e,
 v l s r e -

D o l ' w
 s e r n a l d,
 e r l p ' e
 i . n t -

r o v a l t h,
 e r e r y,
 s o r v o r a,
 r m l p s -

b y j v l a y
 v b l s v u,
 . e e ~ o r t
 e p t u s y -

Prislovi.

K. S. 36.: a amo, j = č ovarno, ~ onamo,
 č drugamo, ~ nekamo; ~ nikarno, a karno,
 ~ kamo god, sl: kamor koli, a simo, ~ tamo
 ~² simo tamo sl: sim tam, b brao, < bar,
 z bar još, ce = uz buduva, a bice bolje, a bliži,
 a sbliza, ~ bez obzira na. [Koncovke: -ce, -ice,
 -imice, -omice = ... n. pr. č čestimice = č, ~ ho-
 timice, a djelomice, č vedomice.] č često, k
 čim više, sl: čim več, k čim manje.

ce dandanas, ce do d., z. z. davno,
 ce dočim, ce dosta, sl: -i; ce dovoljno,
 a drugacije, (ce doduše,) a dalje, a na-
 dalje, a s' daleka, a drugi put, a gdje, sl:
 kuder), ~ nigdje, ~ negdje, č ovdje, ~ ondje,
 č gdje god, sl: Kuder Koli, ~ drugdje, ~ od
 ovdje ~ do ovdje, z glede, z gore, a inače,
 ~ istom, ~ istom onda, w ix nitra, ~ u ime,
 ~ na ime, sl: namuč, ~ u to ime, ~ istina,
 ~ istina bog, ~ jedan put, ~ jednak, a je-

dva, z još više, sl: še več, f jošče, sl: šče,
 v podjedno, f zajedno, v ujedno, s sve-
 jedno, k jednostavno, e Kuda sl: Kuda(j),
 v Kadkuda, v Kuda god, sl: Kadav Koli, v
 nikada, sl: niKadar, i onda, e do onda,
 s Končno, e Kuda sl: Kód, e Jo Kuda,
 e od Kuda, v Kuda god, sl: Koder Koli, e
 sada, sl: sedaj = zdaj, e do sada e od
 sada, f tada sl: tedaj, f do tada, e od
 tada, f tada još, e dosele, f dotle, v
 ovako, v nekako, v nikako, v svaka-
 ko sl: vsakako, v koliko, v nekoliko, v
 onoliko, v na koliko, f toliko, f toli-
 kokrat, e makar, f medju tim sl: med
 tem, v mnogo, v mnogo put, v mnogo-
 krat, f može biti, v mimogrede, v naravno
 f naróčito, v na prvo, e najviše sl: naj-
 več, v najmanje, [v = ni, f niti, f niti-
 to], v nimalo, f ništa.

e obično, f osobito, s opet,
 v potrebno, v podpuno, z prije, sl: prej,

k čim prije, od prije, a malo pr. z prije
 svega, ni po prilici, naj prije, radi
 toga, a po sve, za sve, s sa svim,
 sl. u vsem, i suviše, o s jedne strane,
 o s druge strane, o skoro sl. skoro, o sku-
 pa, tako, tako da, B tako reći,
 tu, tuj, (tukaj), E tobože, P tim više (veći),
 P tim manje, Ni to tako, i = u uvijek, u
 zmirom, u u obće, u u ostalom, naprav,
 u u tom pogledu, u u tom obziru, u u isti-
 nu, u u napred, u u vendar, u u veoma,
 u u vrlo, i u u veći, u u zahtiman, u u zato, u u
 zatim, u u zašto, u u zakaj, u u zbog.

Pr-

f k e l e - t o n o d e - b n e d,
 e, a - c t r e l s e - d j / e g, s e p o r e
 e, n - n o p e t o - n j t / o - e s e l,
 s e e v e h y n - s e l b e g.

Veznik.

K. 37. . a, i a i, sl: a tudi, a ali, r =
 ako, r =: ako i, ŋ = ŋ akoprem, e budli, s
 buduc, k čim, e da, ez dapače iz dapače
 i, er - dakle, e l dočim, e r dokl,
 er dokle, er dokle god sl: dokler koli,
 i, i ili, s ili pak, i ipak, i ili ipak,
 i jer sl: ker, i jerbo, (i kajti), e Rad(ar)
 r Radke), r kao, r kano, r kamo-li,
 i kaosto, i li, e da-li, e ma, e mar, e
 makar, r ni, i niti, r ne samo, r nego,
 r nego i, r nu, r no, i pa, i pa i, r
 pače, r patke), i pri svem tom, i pošto,
 r prije nego, i poput, e premda, i
 sa svim tim, b stoga, d zbog toga, e ra-
 di toga, i što, i također, l (te), i usu-
 prot, i u sveto, e vec, i zar, i zato.

W.

V. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

"x/r, r e - r r - e s e o, 1/r h e.
- r e l i f e a f e."

g i t e r e r i t - r e e o a h - s o t t i
e n o - t t e u m e, r e e e p e, i e o
e, s t n o s s e m l e e o - " i a n s f e
e e n o t r e s e e e e l l e p e - " e y
e, n e, i f t a p e: a t n e e a
f e s t, i v e l - e e e e t, h - " g e t
r e f e l e s e r e t t - a n r e s t
f e, i t t p s e l - f e e e e o p e -
r e n t m e f e e p - t e y s p o l,
h e o t g i - e e f e n o - p e y - e
e, i t n p e, i r e t. [n o e.]

o r y m e -

' n e (e y) t ' n p f r e, - ' n e e l t
e y y -
' n e t t h e r e, e ' n e e l t e e
e t - ' n e t e t e y, e ' n e h e e n t e n e

Šala i zabava.

<p> ^mo et ad, r^o e gra i ty, r^o m i ^m et ad, r^o et ad r^o h^o e e e e e e e e e e, i: r e r p d^o, e e e e e e e e 1° r^o d^o, e e ad, i- e y- e e e e, r^o d: "i: et e e e e e e, y e e e e e e e e r^o d^o, e e e r^o, v^o e e e e e e e e, e e y^o et r^o d^o L e p e e e e e e - j e o e h e g r o e </p>	<p> e gra i ty, r^o m i h^o e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e y- e e e e, r^o d: y e e e e e e e e e e e e e e e e e e e L e p e e e e e e - e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e e </p>
--	--

L e
e p e - ! w g g - ! r^o d^o e
! w g g - ! r^o d^o e

L e
(e e e e e e e e)

[e e e e e e e e e e]

y^o e e e e e e e e e e e e
e e e e e e e e e e e e
y^o e e e e e e e e e e e e
e e e e e e e e e e e e

e e e e e e e e e e

---

e e e e e e e e e e